

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7Nt/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010485
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122010485.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.07.2022 v trestnej veci T. T., B.. XX.XX.XXXX, O. X. W. - I. N., XXX XX W. N., o návrhu riaditeľa ústavu na uloženie ochranného dohľadu, takto

rozhodol:

Podľa § 76 ods. 3 v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona sa odsúdenému T. T., B.. XX. XX. XXXX P. W., O. X. T. W., Č. W. - I. N., ukladá ochranný dohľad v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov.

odôvodnenie:

Dňa 23. 06. 2022 bol súdu doručený návrh riaditeľa ústavu na uloženie ochranného dohľadu odsúdenému T. T., nakoľko odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody svojím prístupom k povinnostiam a správaním nepreukázal polepšenie, ktoré by nasvedčovalo tomu, že by odsúdený po prepustení mohol viesť riadny život.

V odôvodnení návrhu uviedol, že odsúdený nastúpil na výkon väzby zo slobody predvedením do Ústavu na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Košiciach dňa 09. 07. 2020. Už počas výkonu väzby sa u odsúdeného začali prejavovať abnormality v správaní, ktoré vyústili do troch disciplinárnych previnení. Odsúdený vedome nedodržiaval ústavný poriadok a časový rozvrh dňa. Správanie a vystupovanie voči príslušníkom zboru nebolo na požadovanej úrovni, nerešpektoval príkazy a nariadenia, v správaní voči spoluodsúdeným sa vyskytovali excesy, ktoré vyústili aj do fyzického ataku zo strany odsúdeného. Dňa 04. 05. 2021 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici - Kráľová. V primárnej adaptačnej fáze na podmienky výkonu trestu sa opätovne začal prejavovať dešpekt voči príslušníkom a spoluodsúdeným. Správanie odsúdeného vyžadovalo reguláciu a usmerňovanie, nedodržiaval časový rozvrh dňa, pri ktorom chronicky zlyhával. Intrapersonálnymi konfliktmi redukoval intrapsychické napätie, čo bolo dôvodom na jeho umiestnenie do cely s bezpečnostným režimom. Odsúdený nie je schopný vykonávať trest bez vyostrených sporov, či konať bez rozporu s normami vo výkone trestu. Odsúdený striedavo vykonáva trest v diferencnej skupine „C“ a v cele s bezpečnostným režimom. Výskyt dekompenzácie sa zvyšuje v období riešenia rôznych záťažových situácií. Ide o účelové aktivity, ktorých cieľom je získanie rôznych neoprávnených výhod ako únik z konfliktnnej situácie, či forma protestu voči výkonu trestu. Odsúdený sa vo vzťahu s inými osobami správa konfrontačne, zlyhávajú u neho autoregulačné schopnosti vedúce k demonštratívne správaniu, ktoré je sprevádzané prudkými emotívnymi reakciami a verbálnymi, či fyzickými atakmi, čím sa odsúdený stáva nežiaducim vzorom a zdrojom „psychickej infekcie“ pre ostatných odsúdených. Abnormalita v správaní je nežiaducou formou konfrontizmu, resp. ideologizácie väzenskej kultúry, odsúdený sa prispôsobuje normám a hodnotám, ktoré majú desocializačný charakter. Doposiaľ bol jedenásťkrát disciplinárne potrestaný, trikrát bol umiestnený v cele s bezpečnostným režimom, disciplinárne nebol odmenený. Odsúdený nie je motivovaný k zmysluplnému tráveniu voľného času, ktorý si vyplňa sledovaním televíznych programov bez žánrového zamerania a počúvaním ústavného rádia. Odsúdeného je relatívne zložitá zapojiť do organizovaných voľnočasových aktivít realizovaných v cele s bezpečnostným režimom, nakoľko sa nedokáže dlhodobo koncentrovať na určitú činnosť. Má neadekvátne správanie bez akcentovaných

emocionálnych reakcii, ktoré sú sprevádzané agresivitou. Odsúdený nie je pracovne zaradený, je asociálne ladený, absentujú u neho akékoľvek profesijné či pracovné aspirácie, a preto nie je vhodný pre formy práce vyžadujúce si zložitejšie úkony. V období od 16. 09. 2021 do 30. 11. 2021 bol pracovne zaradený na strážené pracovisko mimo ústav, avšak vyostrené konflikty ako aj deficit pracovnej morálky vyústili do jeho vyradenia z pracoviska. Následne bol ešte dvakrát pracovne zaradený na sezónny zber plodín. Odsúdený uprednostňuje charitatívne organizácie pred jeho blízkym sociálnym prostredím, nemal doposiaľ stabilnejší partnerský vzťah, nie je schopný prijať zodpovednosť a byť sebestačným. Odsúdený bol zaradovaný do individuálnych terapeutických stretnutí, avšak napriek celenej diagnosticko-terapeutickej činnosti sa nedá zvrátiť jeho úpadok, nie je schopný reintegrácie sa v ľudskej spoločnosti bez konfliktov so zákonom a spoločenskými normami.

Odsúdený v písomnom vyjadrení, ktoré bolo doručené súdu dňa 01. 07. 2022 uviedol, že o žiadny dohľad po výkone trestu odňatia slobody nemá záujem, chce mať od všetkých pokoj. Ochranný dohľad mu bol navrhnutý len preto, že udrel po televízii, lebo ho ostatní väzni provokujú a tiež preto, že sa dostal do oddielu s bezpečnostným režimom. Tiež vo svojom vyjadrení uviedol, že ochranný dohľad má už nariadený iným súdom. Je bezdomovec, telefón nepoužíva a nemá ani finančné prostriedky. Jeho úmysel nie je sa súdu vyhnúť, ale po prepustení z výkonu trestu bude rád, keď si nájde nejakú charitu a prácu s ubytovaním.

Súd vo veci uloženia ochranného dohľadu určil termín verejného zasadnutia, ktorého sa zúčastnil prokurátor a zástupca z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. Odsúdený svoju neúčasť na verejnom zasadnutí ospravedlnil, a preto súd konal v jeho neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Prokurátor navrhol návrhu na uloženie ochranného dohľadu v celom rozsahu vyhovieť.

Zástupca ústavu zotrval na podanom návrhu, nakoľko nedošlo k žiadnym zmenám.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného zákona, súd môže na návrh prokurátora alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu uložiť odsúdenému pred skončením výkonu trestu odňatia slobody ochranný dohľad aj bez splnenia podmienok uvedených v odseku 2, ak vzhľadom na správanie počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nemožno od neho očakávať, že po prepustení z výkonu trestu povedie riadny život.

Podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona, odsúdený, ktorému súd uložil ochranný dohľad, je po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povinný dostať sa do dvoch pracovných dní po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko, a v rámci uloženého ochranného dohľadu a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, b) osobne sa hlásiť v určených lehotách a c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediačný úradník vopred informovaný.

Podľa § 78 ods. 1 Trestného zákona, ochranný dohľad sa ukladá na jeden rok až tri roky.

Z odpisu z registra trestov vyplýva, že odsúdený má od roku 2001 do roku 2021 devätnásť záznamov, v prevažnej miere ide o opakovanú majetkovú trestnú činnosť. Výnimkou sú tri odsúdenia, kedy bol odsúdenému uložený trest odňatia slobody za trestný čin výtržníctva a za trestný čin nebezpečného vyhrážania. Odsúdenému boli ukladané rôzne druhy trestov, tak alternatívne tresty ako nepodmienečné tresty odňatia slobody. Naposledy vykonával trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Košice II. sp. zn. 2T/63/2020 zo dňa 04. 03. 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/24/2021 zo dňa 22. 04. 2021 za prečin krádeže a prečin poškodzovania cudzej veci v trvaní 24 (dvadsiatich štyroch) mesiacov s termínom ukončenia dňa 06. 07. 2022.

Z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že odsúdený má evidované štyri záznamy o protiprávnej činnosti. Ide o priestupky majetkového charakteru a priestupky proti verejnému poriadku. Ďalej o priestupky, ktorým bol porušený zákona č. 513/2009 Z. z. zákon o dráhach, kedy odsúdený opakovane prechádzal cez dráhu mimo určeného priestoru priechodu alebo priescestia alebo vstúpi do iného priestoru neprístupného verejnosti označenom zákazom vstupu. Odsúdenému boli ukladané sankcie peňažného i nepeňažného charakteru.

Možno konštatovať, že v prípade odsúdeného ide o osobu, ktorá sama viesť riadny život nedokáže. Uvedené potvrdzuje bez výnimky aj výpis z registra trestov, z ktorého nepochybne vyplýva, že odsúdený páchal trestnú činnosť prevažne majetkového charakteru opakovane a systematicky. V období rokov 2001 - 2021 bol devätnásťkrát súdom trestaný, čo znamená, že v podstate každý rok bol súdom odsúdený za spáchané skutky, bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, ale ani uložené a vykonané tresty ho neodradili od pokračovania v páchaní trestnej činnosti. Je zrejmé, že odsúdený má problém rešpektovať základné a morálne etické normy spoločnosti, nakoľko odsúdený opakovane a systematicky bez kritického náhľadu pácha protiprávne konanie.

Aj keď v prípade osoby odsúdeného protiprávne konanie v trestnej rovine nedosiahlo takú mieru, že by svojím charakterom odsúdený spáchal obzvlášť závažný zločin, v ktorého prípade by mu bol ochranný dohľad nariadený zo zákona, správanie odsúdeného počas výkonu trestu ani prinajmenšom nenasvedčuje tým záverom, že uložený trest, ktorý je v prípade osoby odsúdeného vykonaný dňa 06. 07. 2022, splnil aj funkciu výchovnú. Odsúdený bol počas výkonu trestu striedavo zaradený a trest vykonával v diferenciálnej skupine „C“ a v cele s bezpečnostným režimom, teda do tej, kde sa osoba odsúdeného primárne vedie k tomu, aby sa podieľala na programe zaobchádzania. Napriek tomu v prípade osoby odsúdeného absentuje akákoľvek participácia na programe zaobchádzania, nemá osvojené žiadne pracovné, etické a morálne návyky vedenia riadneho života. K trestnej činnosti nezaujal absolútne žiadny kritický postoj, o čom svedčí aj jeho písomné vyjadrenie, z ktorého je zrejmé, že potrebu nariadenia ochranného dohľadu vníma ako postih, ktorého zodpovednosť sa snaží preniesť na niekoho iného. Odsúdený nie je schopný a ochotný prijať zodpovednosť za svoje konanie. Či už vo výkone trestu odňatia slobody alebo pri pobyte na slobode je zrejmé, že odsúdený vedie asociálny život bez rešpektovania akýkoľvek noriem spoločnosti. Už zo samotného zaradenia odsúdeného do diferenciálnej skupiny „C“ a celý bezpečnostný režim nepochybne plynú záver, že osoba odsúdeného neparticipuje ani sa samotnom účele trestu. V rámci tejto skupiny bol jedenásťkrát disciplinárne potrestaný, a to len v priebehu jedného roka. Súd má za to, že ani správanie počas výkonu trestu nenasvedčuje, že po ukončení trestu bude viesť riadny život. Uvedené skutočnosti nepochybne svedčia proti tvrdeniam odsúdeného, že si nájde prácu a žiadny ochranný dohľad nepotrebuje. Je namieste uviesť, že disciplinárne postihnutia počas výkonu trestu odňatia boli aj výsledkom verbálnych, fyzických atakov odsúdeného, kde bol primárnym aktérom. Osoba odsúdeného je impulzívna, nezdržanlivá a asociálne ladená. Odsúdený nemá absolútne žiadny kritický postoj k svojmu vlastnému konaniu a nie je ochotný prijať a prevziať zodpovednosť za svoje konanie.

Ochranný dohľad je ochranným opatrením prispievajúcim k ochrane spoločnosti a jej záujmov pred protiprávnou činnosťou, je tak súčasťou komplexu postpenitenciárnej starostlivosti, ktorá je nevyhnutná na dovŕšenie nápravy nie len páchatelov obzvlášť závažných zločinov, recidivistov ale aj odsúdených osôb, u ktorých je obava, že po prepustení budú pokračovať v trestnej činnosti, resp. že nedôjde k ich náležitej resocializácii.

V danom prípade má súd za to, že pomoc probačného a mediačného úradníka v primeranej dĺžke, ktorý odsúdeného navedie, ako si nájsť zamestnanie, vyhýbať sa požívaniu alkoholických nápojov, zaradiť sa do spoločnosti a viesť riadny život, môže jeho osobu ovplyvniť len pozitívne. Odmietavý postoj odsúdeného a absencia čo i len minimálnej miery sebareflexie odsúdeného bez rozporu nasvedčujú tomu, že nariadenie ochranného dohľadu zaručí efektivitu už uloženého trestu.

Berúc do úvahy osobu odsúdeného, povahu trestnej činnosti, jeho doterajší život, prostredie v ktorom žije, kontext povahy páchanej trestnej a protiprávnej činnosti, skutočnosť, že počas výkonu trestu odmieta výchovné pôsobenie a existuje obava, že po prepustení bude pokračovať v ďalšej trestnej činnosti nerešpektujúcich práva iných, súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a odsúdenému uložil ochranný dohľad v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica na Krajský súd v Banskej Bystrici. Podaná sťažnosť má odkladný účinok.